

KOMMISJONSFORORDNING (EF) NR. 772/2004

2008/EØS/14/42

av 7. april 2004

OM ANVENDELSE AV TRAKTATENS ARTIKKEL 81 NR. 3 PÅ GRUPPER AV
TEKNOLOGIOVERFØRINGSAVTALER(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske
felleskap,

under henvisning til rådsforordning nr. 19/65/EØF av 2. mars
1965 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse
grupper av avtaler og samordnet opptreden⁽¹⁾, særlig artikkel
1,

etter offentliggjøring av utkast til forordning⁽²⁾,

etter samråd med Den rådgivende komité for konkurransesaker,
og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Forordning nr. 19/65/EØF gir Kommisjonen myndighet til ved forordning å anvende traktatens artikkel 81 nr. 3 på visse grupper av teknologioverføringsavtaler der bare to foretak er parter, og tilsvarende samordnet opptreden, som faller inn under artikkel 81 nr. 1.
- 2) Med hjemmel i forordning nr. 19/65/EØF har Kommisjonen vedtatt særlig forordning (EF) nr. 240/96 av 31. januar 1996 om anvendelse av traktatens artikkel 85 nr. 3 på visse grupper av teknologioverføringsavtaler⁽³⁾.
- 3) Kommisjonen offentliggjorde 20. desember 2001 en vurderingsrapport om forordning (EF) nr. 240/96 om gruppeunntak for teknologioverføring⁽⁴⁾. Dette utløste en offentlig debatt om anvendelsen av forordning (EF) nr. 240/96, og om anvendelsen generelt av traktatens artikkel 81 nr. 1 og 3 på teknologioverføringsavtaler. Reaksjonene på vurderingsrapporten fra medlemsstatene og tredjemenn har stort sett vært støtte til en reform av Fellesskapets konkurransepolitikk på området teknologioverføringsavtaler. Forordning (EF) nr. 240/96 bør derfor oppheves.

4) Denne forordning bør oppfylle de to vilkårene om å sikre effektiv konkurranse og å garantere tilfredsstillende rettssikkerhet for foretak. For å nå disse målene bør det tas hensyn til behovet for å forenkle rammereglene og deres anvendelse. Det er hensiktsmessig å gå bort fra metoden med å regne opp bestemmelser som unntas, og å legge større vekt på å definere de grupper av avtaler som unntas opp til et visst nivå for markedsrett, og å angi nærmere hvilke begrensninger eller bestemmelser som slike avtaler ikke kan inneholde. Denne framgangsmåten er i samsvar med en økonomisk basert metode der det vurderes hvilke virkninger avtaler har på det relevante marked. Det er også i samsvar med en slik metode å skille mellom avtaler mellom konkurrenter og avtaler mellom ikke-konkurrenter.

5) Teknologioverføringsavtaler gjelder lisensiering av teknologi. Slike avtaler vil vanligvis øke den økonomiske effektiviteten og være konkurransefremmende ved å redusere dobbeltarbeid innen forskning og utvikling, styrke foretakenes interesse for å starte innledende forskning og utvikling, fremme trinnsvis økende nyskaping, lette spredning av teknologi og skape konkurranse på produktmarkedet.

6) Sannsynligheten for at slike effektivitetsøkende og konkurransefremmende virkninger vil oppveie eventuelle konkurransebegrensende virkninger som skyldes begrensninger i teknologioverføringsavtaler, avhenger av markedsretten til de berørte foretak, og derfor av i hvilken utstrekning disse foretakene møter konkurranse fra foretak som eier substituerbar teknologi eller foretak som produserer substituerbare produkter.

7) Denne forordning bør utelukkende gjelde avtaler der lisensgiveren gir lisenstakeren tillatelse til å utnytte den lisensierte teknologi, eventuelt etter at lisenstaker har utført videre forskning og utvikling, for produksjon eller levering av varer eller tjenester. Den bør ikke omfatte lisensieringsavtaler med sikte på å overføre forskning og utvikling til underleverandører. Heller ikke bør den omfatte lisensavtaler om opprettelse av patentfelleskap, dvs. avtaler om felles anvendelse av teknologi med det siktemål å lisensiere pakken med immaterialrettigheter som dermed skapes, til tredjemann.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 123 av 27.4.2004, s. 11, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 42/2005 av 11. mars 2005 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIV (Konkurranseregler), se EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende nr. 38 av 28.7.2005, s. 24.

⁽¹⁾ EFT 36 av 6.3.1965, s. 533/65. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 1/2003 (EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1).

⁽²⁾ EFT C 235 av 1.10.2003, s. 10.

⁽³⁾ EFT L 31 av 9.2.1996, s. 2. Forordningen endret ved tiltredelsesakten av 2003.

⁽⁴⁾ COM(2001) 786, endelig versjon.

- 8) Ved anvendelsen av artikkel 81 nr. 3 ved forordning er det ikke nødvendig å fastsette hvilke teknologioverføringsavtaler som kan komme inn under artikkel 81 nr. 1. Ved den individuelle vurdering av avtaler etter artikkel 81 nr. 1 må det tas hensyn til flere faktorer, og særlig til strukturen og dynamikken i de relevante teknologimarkeder og produktmarkeder.
- 9) Gruppeunntak fastsatt i denne forordning bør begrenses til avtaler som med tilstrekkelig sikkerhet kan antas å oppfylle vilkårene fastsatt i artikkel 81 nr. 3. For at fordelene ved og målene med teknologioverføring skal oppnås, bør unntaket fastsatt ved denne forordning også få anvendelse på bestemmelser i teknologioverføringsavtaler som ikke utgjør hovedformålet med disse avtalene, men er direkte knyttet til anvendelsen av den lisensierte teknologi.
- 10) For teknologioverføringsavtaler mellom konkurrenter kan det antas at når den samlede markedsandel partene innehar på de relevante markeder ikke overstiger 20 %, og avtalene ikke inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger, vil de vanligvis bidra til å bedre produksjonen eller distribusjonen og gi forbrukerne en rimelig andel av de fordeler som er oppnådd.
- 11) For teknologioverføringsavtaler mellom ikke-konkurrenter kan det antas at når den markedsandel hver enkelt part har på de relevante markeder ikke overstiger 30 %, og avtalene ikke inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger, vil de vanligvis bidra til å bedre produksjonen eller distribusjonen og gi forbrukerne en rimelig andel av de fordeler som er oppnådd.
- 12) Det kan ikke legges til grunn at teknologioverføringsavtaler uten videre rammes av artikkel 81 nr. 1 dersom disse markedsandelsgrensene er overskredet. For eksempel faller en eksklusiv lisensieringsavtale mellom ikke-konkurrerende foretak ofte utenfor virkeområdet for artikkel 81 nr. 1. Det kan heller ikke antas at teknologioverføringsavtaler som faller inn under artikkel 81 nr. 1 ikke oppfyller vilkårene for unntak dersom markedsandelsgrensene overskrides. Det kan likevel heller ikke antas at de normalt vil gi objektive fordeler av en slik art og et slikt omfang at de oppveier ulempe de skaper for konkurransen.
- 13) Denne forordning bør ikke unnta teknologioverføringsavtaler som inneholder begrensninger som ikke er absolutt nødvendige for forbedring av produksjon eller distribusjon. Særlig bør teknologioverføringsavtaler som inneholder visse alvorlige konkurransebegrensninger som fastsettelse av priser overfor tredjemann, ikke omfattes av gruppeunntakene fastsatt i denne forordning, uten hensyn til de berørte foretakenes markedsandel. Ved slike særlig alvorlige konkurransebegrensninger bør hele avtalen utelukkes fra gruppeunntaket.
- 14) For å beskytte stimulans til nyskaping og sikre korrekt anvendelse av immaterialrettigheter bør visse begrensninger utelukkes fra gruppeunntaket. Særlig bør forpliktelser til å tilbakeføre selvstendige forbedringer bare til lisensgiveren utelukkes. Dersom en slik begrensning inngår i lisensieringsavtalen, bør bare den aktuelle begrensningen utelukkes fra gruppeunntaket.
- 15) Markedsandelsgrensene, det at teknologioverføringsavtaler som inneholder alvorlige konkurransebegrensninger ikke omfattes av unntaket, og de begrensninger som utelukkes i denne forordning, vil i alminnelighet sikre at avtaler som omfattes av gruppeunntaket ikke vil gjøre det mulig for de deltagende foretak å utelukke konkurransen for en vesentlig del av de produkter det gjelder.
- 16) I særlige tilfeller der avtaler som kommer inn under denne forordning likevel har virkninger som er uforenlige med artikkel 81 nr. 3, bør Kommisjonen kunne trekke tilbake fordelene gitt ved gruppeunntaket. Dette kan særlig skje der stimulans til nyskaping reduseres eller adgangen til markedet hindres.
- 17) Rådsforordning (EF) nr. 1/2003 av 16. desember 2002 om gjennomføring av konkurransereglene fastsatt i traktatens artikkel 81 og 82⁽¹⁾ gir vedkommende myndigheter i medlemsstatene myndighet til å trekke tilbake fordelene gitt ved gruppeunntaket for teknologioverføringsavtaler som har virkninger som ikke er forenlige med traktatens artikkel 81 nr. 3 dersom slike virkninger opptrer på deres respektive territorium, eller på en del av det, og dersom det har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked. Medlemsstatene må sikre at utøvelsen av denne tilbaketrektingsmyndighet ikke hindrer en ensartet anvendelse av Fellesskapets konkurranseregler i hele det felles marked eller den fulle virkning av tiltakene som er truffet for å gjennomføre disse reglene.
- 18) For å styrke overvåkingen av parallelle nett av teknologioverføringsavtaler som har lignende begrensende virkninger og som dekker mer enn 50 % av et gitt marked, bør Kommisjonen kunne erklære at denne forordning ikke får anvendelse på teknologioverføringsavtaler som inneholder bestemte begrensninger med hensyn til det berørte marked, og derved sørge for at artikkel 81 igjen får full anvendelse på slike avtaler.

(¹) EFT L 1 av 4.1.2003, s. 1. Forordningen endret ved forordning (EF) nr. 411/2004 (EFT L 68 av 6.3.2004, s. 1).

- 19) Denne forordning bør bare omfatte teknologioverføringsavtaler mellom en lisensgiver og en lisenstaker. Den bør omfatte slike avtaler selv om de inneholder vilkår som gjelder flere enn ett omsetningsledd, for eksempel ved at de pålegger lisenstakeren å opprette et særskilt distribusjonssystem, og ved at den angir nærmere hvilke forpliktelser lisenstakeren må eller kan pålegge videreførere av produktene som produseres etter lisensen. Slike vilkår og forpliktelser bør imidlertid være i samsvar med konkurransereglene for leverings- og distribusjonsavtaler. Leverings- og distribusjonsavtaler som er inngått mellom en lisenstaker og dennes kunder bør ikke omfattes av unntaket fastsatt i denne forordning.
- 20) Denne forordning berører ikke anvendelsen av traktatens artikkel 82 —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Definisjoner

1. I denne forordning menes med:

- a) «avtale», en avtale, en beslutning truffet av en sammenslutning av foretak, eller en samordnet opptreden,
- b) «teknologioverføringsavtale», en patentlisensavtale, en knowhowlisensavtale, en opphavsrettslisensavtale for programvare eller en kombinasjon av patentlisensavtale, knowhowlisensavtale eller opphavsrettslisensavtale for programvare, herunder avtaler som inneholder bestemmelser om salg og kjøp av produkter eller om lisensiering av andre immaterialrettigheter eller overdragelse av immaterialrettigheter, forutsatt at disse bestemmelsene ikke utgjør avtalens hovedgjenstand, og at de er direkte knyttet til produksjon av produktene omfattet av avtalen. Overdragelse av patenter, knowhow, opphavsrett til programvare eller en kombinasjon av disse der en del av risikoen forbundet med utnyttningen av teknologien forblir hos overdrageren, særlig når beløpet som skal betales som motytelse for overdragelsen er avhengig av den omsetning erververen oppnår for produkter produsert ved hjelp av den overdratte teknologi, mengden produserte produkter eller antallet operasjoner utført ved hjelp av vedkommende teknologi, skal også anses som teknologioverføringsavtaler,
- c) «gjensidig avtale», en teknologioverføringsavtale der to foretak tildeler hverandre, i samme kontrakt eller i separate kontrakter, en patentlisens, en knowhowlisens, en

opphavsrettslisens for programvare eller en kombinasjon av patentlisens, knowhowlisens eller opphavsrettslisens for programvare, når lisensene gjelder konkurrerende teknologier eller kan benyttes til produksjon av konkurrerende produkter,

- d) «ikke-gjensidig avtale», en teknologioverføringsavtale der et foretak tildeler et annet foretak en patentlisens, en knowhowlisens, en opphavsrettslisens for programvare eller en kombinasjon av patentlisens, knowhowlisens eller opphavsrettslisens for programvare, eller der to foretak tildeler hverandre en slik lisens, forutsatt at lisensene ikke gjelder konkurrerende teknologier og ikke kan benyttes til produksjon av konkurrerende produkter,
- e) «produkt», en vare eller en tjeneste, herunder både innsatsvarer og tjenester i mellomleddet og ferdige varer og tjenester,
- f) «produkter omfattet av avtalen», produkter som er produsert ved hjelp av den lisensierte teknologien,
- g) «immaterialrettigheter», industrielle eiendomsrettigheter, knowhow, opphavsrett og beslektede rettigheter,
- h) «patenter», patenter, patentsøknader, bruksmønstre, søknader om registrering av bruksmønstre, mønstre, kretsmønstre for halvlederprodukter, supplerende beskyttelsessertifikater for legemidler eller andre produkter som det kan utstedes supplerende beskyttelsessertifikater for samt planteforedlerssertifikater,
- i) «knowhow», en helhet av ikke-patentert praktisk viten som følger av erfaring og prøving, og som er
- i) hemmelig, det vil si at den ikke er allment kjent eller lett tilgjengelig,
- ii) betydelig, det vil si at den er viktig og nyttig for produksjon av produktene omfattet av avtalen, og
- iii) identifisert, det vil si at den er beskrevet på en måte som er tilstrekkelig omfattende til at det er mulig å etterprøve om den oppfyller kriteriene «hemmelig» og «betydelig»,
- j) «konkurrerende foretak», foretak som konkurrerer på det relevante teknologimarked og/eller det relevante produktmarked, det vil si:
- i) konkurrerende foretak på det relevante teknologimarked er foretak som overdrar lisenser for konkurrerende teknologier uten å krenke hverandres immaterialrettigheter (faktiske konkurrenter på teknologimarkedet), der det relevante teknologimarked omfatter teknologier som av lisenstakerne anses som ombyttbare eller substituerbare med den lisensierte teknologi på grunn av dens kjennetegn, royalties og påtenkte bruk,

- ii) konkurrerende foretak på det relevante produktmarked er foretak som uten teknologioverføringsavtalen utøver virksomhet på både de relevante produktmarkeder og på de relevante geografiske markeder der produktene omfattet av avtalen selges, uten å krenke hverandres immaterialrettigheter (faktiske konkurrenter på produktmarkedet), eller som på grunnlag av realistiske vurderinger kan tenkes å ville foreta de nødvendige tilleggsinvesteringer eller påta seg andre nødvendige omstillingskostnader for innen rimelig tid, uten å krenke hverandres immaterialrettigheter, å kunne gå inn på de relevante produktmarkeder og de relevante geografiske markeder som svar på en liten, men varig økning i relative priser (potensielle konkurrenter på produktmarkedet); det relevante produktmarked omfatter produkter som av kjøperne anses som ombyttbare eller substituerbare med produktene omfattet av avtalen på grunn av deres kjennetegn, pris og påtenkte bruk,
- k) «selektivt distribusjonssystem», et distribusjonssystem der lisensgiveren forplikter seg til å overdra produksjonen av produktene omfattet av avtalen bare til lisenstakere som er utvalgt etter bestemte kriterier, og der disse lisenstakerne forplikter seg til ikke å selge produktene omfattet av avtalen til ikke-godkjente distributører,
- l) «eksklusivt område», et område der bare ett foretak tillates å produsere produktene omfattet av avtalen ved bruk av den lisensierte teknologi, uten at det berører muligheten for å tillate en annen lisenstaker å produsere produktene omfattet av avtalen på dette området for bare en bestemt kunde, når denne annen lisens er blitt tildelt for å skape en alternativ forsyningskilde for denne kunden,
- m) «eksklusiv kundegruppe»: en gruppe kunder som bare ett foretak tillates å drive aktivt salg av produktene omfattet av avtalen til ved bruk av den lisensierte teknologi,
- n) «selvstendig forbedring»: en forbedring som kan utnyttes uten å krenke den lisensierte teknologi,

2. Betegnelsene «foretak», «lisensgiver» og «lisenstaker» skal omfatte deres respektive tilknyttede foretak.

Med «tilknyttede foretak» menes:

- a) foretak der en avtalepart direkte eller indirekte:
- i) har mer enn halvparten av stemmerettene, eller
 - ii) kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i kontrollorganet, administrasjonsorganet eller de organer som rettslig representerer foretaket, eller
 - ii) har rett til å lede foretakets forretninger,
- b) foretak som overfor en avtalepart direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),
- c) foretak der et foretak nevnt i bokstav b) direkte eller indirekte har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),

- d) foretak der en avtalepart sammen med ett eller flere av foretakene nevnt i bokstav a), b) eller c), eller foretak der to eller flere av de sistnevnte foretak i fellesskap har rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a),
- e) foretak der rettigheter eller innflytelse som nevnt i bokstav a) i fellesskap innehas av:
- i) avtalepartene eller deres respektive tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)-d), eller
 - ii) en eller flere av avtalepartene eller ett eller flere av deres tilknyttede foretak nevnt i bokstav a)-d), og en eller flere tredjemenn.

Artikkel 2

Unntak

I henhold til traktatens artikkel 81 nr. 3 og med forbehold for bestemmelsene i denne forordning erklæres det herved at traktatens artikkel 81 nr. 1 ikke får anvendelse på teknologioverføringsavtaler som inngås mellom to foretak om produksjon av produkter omfattet av avtalen.

Dette unntak får anvendelse i den utstrekning slike avtaler inneholder konkurransebegrensninger som faller inn under virkeområdet for artikkel 81 nr. 1. Unntaket får anvendelse så lenge immaterialrettighetene for den lisensierte teknologien ikke er utløpt, bortfalt eller er erklært ugyldig, eller med hensyn til knowhow, fortsatt er hemmelig, unntatt dersom knowhowen blir kjent for offentligheten på grunn av tiltak fra lisenstakerens side; i så fall får unntaket anvendelse så lenge avtalen løper.

Artikkel 3

Markedsandelsgrenser

1. Når foretakene som er parter i avtalen er konkurrerende foretak, får unntaket fastsatt i artikkel 2 anvendelse forutsatt at partenes samlede markedsandel ikke overstiger 20 % på det berørte relevante teknologimarked og produktmarked.
2. Når foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak, får unntaket fastsatt i artikkel 2 anvendelse forutsatt at markedsandelen for hver av partene ikke overstiger 30 % på det berørte relevante teknologimarked og produktmarked.
3. Ved anvendelsen av nr. 1 og 2 defineres en parts markedsandel på de relevante teknologimarkeder ut fra den lisensierte teknologis utbredelse på de relevante produktmarkeder. En lisensgivers markedsandel på det relevante teknologimarked skal være den samlede markedsandel på det relevante produktmarked for produktene omfattet av avtalen som er produsert av lisensgiveren og dennes lisenstakere.

*Artikkel 4***Særlig alvorlige begrensninger**

1. Dersom foretakene som er parter i avtalen er konkurrerende foretak, får ikke unntaket fastsatt i artikkel 2 anvendelse på avtaler som direkte eller indirekte, alene eller kombinert med andre faktorer under partenes kontroll, har følgende formål:

- a) en begrensning av en parts adgang til å fastsette sine priser ved salg til tredjemann,
- b) en begrensning av produksjonen, unntatt begrensninger av produksjonen av produkter omfattet av avtalen som pålegges lisenstakeren i en ikke-gjensidig avtale, eller som pålegges bare en av lisenstakerne i en gjensidig avtale,
- c) en fordeling av markeder eller kunder, unntatt:
 - i) en forpliktelse for lisenstakerne til å utnytte den lisensierte teknologien på bare ett eller flere tekniske bruksområder eller ett eller flere produktmarkeder,
 - ii) en forpliktelse for lisensgiveren og/eller lisenstakeren, i en ikke-gjensidig avtale, til ikke å utnytte den lisensierte teknologi på et eller flere tekniske bruksområder, på et eller flere produktmarkeder eller på et eller flere eksklusive områder som er forbeholdt den annen part,
 - iii) en forpliktelse for lisensgiveren til ikke å lisensiere teknologien til en annen lisenstaker på et bestemt område,
 - iv) en begrensning, i en ikke-gjensidig avtale, av aktivt og/eller passivt salg drevet av lisenstakeren og/eller lisensgiveren på det eksklusive området eller til den eksklusive kundegruppen som er forbeholdt den annen part,
 - v) en begrensning, i en ikke-gjensidig avtale, av aktivt salg drevet av lisenstakeren på det eksklusive området eller til den eksklusive kundegruppen som lisensgiveren har tildelt en annen lisenstaker, forutsatt at sistnevnte ikke var et konkurrerende foretak for lisensgiveren på tidspunktet for inngåelsen av dets egen lisensavtale,
 - vi) en forpliktelse for lisenstakeren til å produsere produktene omfattet av avtalen bare til eget bruk, forutsatt at vedkommende fritt kan drive aktivt og passivt salg av produktene omfattet av avtalen som reservedeler for sine egne produkter,
 - vii) en forpliktelse for lisenstakeren, i en ikke-gjensidig avtale, til å produsere produktene omfattet av avtalen bare til en bestemt kunde, når lisensen ble gitt for å skape en alternativ forsyningskilde for denne kunden,

d) en begrensning av lisenstakerens adgang til å utnytte sin egen teknologi eller en begrensning av noen av avtalepartenes adgang til å drive forskning og utvikling, med mindre en begrensning av sistnevnte art er nødvendig for å hindre at den lisensierte knowhow avsløres overfor tredjemann.

2. Dersom foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak, får unntaket fastsatt i artikkel 2 ikke anvendelse på avtaler som direkte eller indirekte, alene eller kombinert med andre faktorer under partenes kontroll, har følgende formål:

- a) en begrensning av en parts adgang til å bestemme sine priser ved salg av produkter til tredjemann, uten at det berører muligheten til å fastsette maksimalpris eller veiledende salgspris, forutsatt at de ikke som følge av påtrykk eller tilskyndelse fra en av partene får karakter av faste priser eller minimumspris,
 - b) en begrensning av det område der eller av den kundegruppe til hvilken lisenstakeren kan drive passivt salg av produktene omfattet av avtalen, unntatt:
 - i) en begrensning av passivt salg på et eksklusivt område eller til en eksklusiv kundegruppe som er forbeholdt lisensgiveren,
 - ii) en begrensning av passivt salg på et eksklusivt område eller til en eksklusiv kundegruppe som lisensgiveren har tildelt en annen lisenstaker, i de første to årene som denne lisenstakeren driver salg av produktene omfattet av avtalen på dette området eller til denne kundegruppen,
 - iii) en forpliktelse til å produsere produktene omfattet av avtalen bare til eget bruk, forutsatt at lisenstakeren fritt kan drive aktivt eller passivt salg av produktene omfattet av avtalen som reservedeler for sine egne produkter,
 - iv) en forpliktelse til å produsere produktene omfattet av avtalen bare til en bestemt kunde, når lisensen ble gitt for å skape en alternativ forsyningskilde for denne kunden,
 - v) en begrensning av salg til sluttbrukere fra en lisenstaker som utøver virksomhet i grossistledet,
 - vi) en begrensning av salg til ikke-godkjente forhandlere for medlemmene i et selektivt distribusjonssystem,
 - c) en begrensning av aktivt eller passivt salg til sluttbrukere som pålegges en lisenstaker som er medlem av et selektivt distribusjonssystem og utøver virksomhet i detaljistledet, uten at dette berører muligheten til å forby et medlem av systemet å utøve virksomhet fra et ikke-godkjent etableringssted.
3. Når foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak på tidspunktet for inngåelsen av avtalen, men senere blir konkurrerende foretak, får nr. 2, ikke nr. 1,

anvendelse i avtalens fulle varighet, med mindre avtalen senere endres på et vesentlig punkt.

Artikkel 5

Begrensninger som ikke omfattes av unntaket

1. Unntakene fastsatt i artikkel 2 får ikke anvendelse på noen av følgende forpliktelser i teknologioverføringsavtaler:

- a) en direkte eller indirekte forpliktelse for lisenstakeren til å gi lisensgiveren eller tredjemann utpekt av lisensgiveren en eksklusiv lisens på lisenstakerens egne selvstendige forbedringer av den lisensierte teknologien, eller på egne nye anvendelser av den,
- b) en direkte eller indirekte forpliktelse for lisenstakeren til, helt eller delvis, å overdra til lisensgiveren eller tredjemann utpekt av lisensgiveren rettighetene til egne selvstendige forbedringer av den lisensierte teknologien, eller til egne nye anvendelser av den,
- c) en direkte eller indirekte forpliktelse for lisenstakeren til ikke å bestride gyldigheten av immaterialrettigheter som lisensgiveren har på det felles marked, uten at dette berører muligheten for å heve teknologioverføringsavtalen dersom lisenstakeren skulle bestride gyldigheten av en eller flere av de lisensierte immaterialrettighetene.

2. Dersom foretakene som er parter i avtalen ikke er konkurrerende foretak, får unntaket fastsatt i artikkel 2 ikke anvendelse på noen direkte eller indirekte forpliktelse som begrenser lisenstakerens adgang til å utnytte sin egen teknologi, eller som begrenser en avtaleparts adgang til å drive forskning og utvikling, med mindre en begrensning av sistnevnte art er nødvendig for å hindre avsløring av den lisensierte knowhow til tredjemann.

Artikkel 6

Tilbakekalling i enkeltsaker

1. Kommisjonen kan i henhold til artikkel 29 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1/2003 trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordning dersom den i et bestemt tilfelle fastslår at en teknologioverføringsavtale som omfattes av unntaket nevnt i artikkel 2 likevel har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 81 nr. 3, og særlig dersom

- a) markedsadgangen for tredjemanns teknologier begrenses, f.eks. ved den samlede virkning av parallelle nett av lignende konkurransebegrensende avtaler som forbyr lisenstakere å utnytte tredjemanns teknologier,
- b) markedsadgangen for potensielle lisenstakere begrenses, f.eks. ved den samlede virkning av parallelle nett av lignende konkurransebegrensende avtaler som forbyr lisensgivere å tildele andre lisenstakere lisens,
- c) partene uten noen objektivt gyldig grunn ikke utnytter den lisensierte teknologi.

2. Dersom en teknologioverføringsavtale som omfattes av unntaket fastsatt i artikkel 2 i et bestemt tilfelle har virkninger som er uforenlige med traktatens artikkel 81

nr. 3 på en medlemsstats territorium, eller på en del av det, som har alle kjennetegn på et særskilt geografisk marked, kan konkurransemyndigheten i medlemsstaten i henhold til artikkel 29 nr. 2 i forordning (EF) nr. 1/2003 trekke tilbake fordelene gitt ved denne forordning for dette territoriet, på samme vilkår som fastsatt i nr. 1 i denne artikkel.

Artikkel 7

Unntak fra anvendelse av forordningen

1. I henhold til artikkel 1a i forordning nr. 19/65/EØF kan Kommisjonen ved forordning erklære at når parallelle nett av lignende teknologioverføringsavtaler omfatter mer enn 50 % av et relevant marked, skal denne forordning ikke få anvendelse på teknologioverføringsavtaler som inneholder bestemte begrensninger som gjelder dette markedet.

2. En forordning vedtatt i henhold til nr. 1 får anvendelse tidligst seks måneder etter vedtakelsen.

Artikkel 8

Anvendelse av markedsandelsgrensene

1. Ved anvendelsen av markedsandelsgrensene fastsatt i artikkel 3 får reglene i dette nummer anvendelse.

Markedsandelen skal beregnes på grunnlag av salgsverdien på markedet. Dersom opplysninger om salgsverdien på markedet ikke er tilgjengelige, kan anslag basert på andre pålitelige markedsopplysninger, herunder opplysninger om salgsvolumet på markedet, brukes til å beregne markedsandelen for vedkommende foretak.

Markedsandelen skal beregnes på grunnlag av opplysninger for foregående kalenderår.

Markedsandeler som innehas av foretak nevnt i artikkel 1 nr. 2 annet ledd bokstav e), skal fordeles likt på hvert enkelt foretak som har rettigheter eller innflytelse som nevnt i artikkel 1 nr. 2 annet ledd bokstav a).

2. Dersom markedsandelen nevnt i artikkel 3 nr. 1 eller artikkel 3 nr. 2 innledningsvis ikke overskrider henholdsvis 20 % eller 30 %, men senere overskrider disse grensene, får unntaket fastsatt i artikkel 2 fortsatt anvendelse i et tidsrom på to sammenhengende kalenderår etter det år da grensen på 20 % eller 30 % første gang ble overskredet.

Artikkel 9

Oppheving

Forordning (EF) nr. 240/96 oppheves.

Henvisninger til den opphevede forordningen skal forstås som henvisninger til denne forordning.

*Artikkel 10***Overgangsperiode**

Forbudet fastsatt i traktatens artikkel 81 nr. 1 får ikke anvendelse i tidsrommet fra 1. mai 2004 til 31. mars 2006 for avtaler som allerede var trådt i kraft 30. april 2004 og som ikke oppfyller vilkårene for unntak fastsatt i denne forordning, men som per 30. april 2004 oppfylte vilkårene for unntak fastsatt i forordning (EF) nr. 240/96.

*Artikkel 11***Gyldighetstid**

Denne forordning trer i kraft 1. mai 2004.

Den opphører å gjelde 30. april 2014.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 7. april 2004.

For Kommisjonen

Mario MONTI

Medlem av Kommisjonen
